

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених
Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв**

**КУЛЬТУРНІ ТА МИСТЕЦЬКІ СТУДІЇ ХХІ СТОЛІТТЯ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНЕ ПАРТНЕРСТВО**

**Матеріали
IV Всеукраїнської науково-практичної конференції**

09 листопада 2023 року

Київ – 2023

Культурні та мистецькі студії XXI століття: науково-практичне партнерство : матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. / М-во культ. України та інформ. політики ; Нац. акад. кер. кадрів культ. і мистец. (Київ, 09 листопада 2023 р.). Київ : НАКККіМ, 2023. 275 с.

Збірник матеріалів присвячено актуальним питанням теорії та історії культури в умовах сьогодення, а також – історії, сучасності й перспективам розвитку інформаційної діяльності в державі, документознавства та бібліотекознавства. Висвітлено вітчизняний і зарубіжний досвід у розвитку культурних і креативних індустрій. Відображено теоретичні й практичні аспекти таких напрямів, як сценічне, аудіовізуальне, музичне та хореографічне мистецтво. Розглянуто теоретичні питання сучасного мистецтвознавства в контексті наукової атрибуції культурних цінностей, їх експертизи, збереження та популяризації культурних надбань України. Здійснено огляд дизайну та реклами як актуальних синтезованих напрямів мистецтва. Поручено актуальні питання збереження української культури в умовах російської збройної агресії.

Рекомендовано науковим співробітникам, працівникам бібліотек, викладачам і студентам закладів вищої освіти та широкому колу читачів.

Редакційна колегія

Копієвська О. Р., в. о. ректора Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, доктор культурології, професор, заслужений працівник освіти України, голова науково-методичної комісії з розробки стандартів вищої освіти, галузі знань 02 «Культура і мистецтво», сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, член науково-методичної підкомісії з розробки стандартів вищої освіти спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності», сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, експертка Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (голова редколегії).

Степаненко Л. М., перший проректор з науково-педагогічної роботи Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, доктор педагогічних наук, доцент.

Денисюк Ж. З., в.о. проректора з наукової роботи та міжнародних зв'язків Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, доктор культурології.

Бугайова О. І., начальник відділу наукової та редакційно-видавничої діяльності Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв, кандидат філологічних наук.

*Рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради
Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв
(протокол № 4 від 27.11.2023)*

**Позиція авторів може не збігатися з позицією редакційної колегії збірника.
Автори несуть повну відповідальність за викладений матеріал.**

даних на CD-ROM і т. д.);

- безпосереднє спілкування (презентації / доповіді, тренінги, заняття та особисті контакти);

- благодійна діяльність – адресна допомога, культурні події та заходи, участь у соціальних програмах;

- участь у виставках і ярмарках (розробка експозиції, презентації діяльності, зворотній зв'язок з користувачами і т. д.);

- форми роботи щодо зв'язків з громадськістю (PR) в обслуговуванні відвідувачів бібліотеки;

- персоналізація комунікації між бібліотекарем і користувачем;

- робота щодо запитів та відмов» [3, 9–10].

Отже, інтернет-маркетинг у бібліотечній справі є більш складним поняттям, яке передбачає формування високого рівня комунікації, включає в себе весь механізм організації всієї бібліотечної роботи – інформаційні бібліотечні продукти, довідково-бібліографічне обслуговування віддалених користувачів, наукові конференції, соціальні мережі, мобільні додатки, електронна доставка документів тощо. Все це може бути ефективним при високому іміджу та розвиненій системі зв'язків з громадськістю, де бібліотека, завдяки ефективному менеджменту, отримує широку громадську підтримку з боку місцевої адміністрації, «благодійників» та спонсорів, використовуючи можливості залучення фінансових ресурсів для покращення її діяльності.

Література

1. Агамірзаев А., Сеїдлі Н. Маркетингова концепція сучасних бібліотек (джерела маркетингової діяльності бібліотек. *Грані*. 2023. № 26(2). С. 47–50. DOI: <https://doi.org/10.15421/172325>.

2. Hrachak T., Skiter T. Інтернет-маркетинг у діяльності бібліотек України. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*. 2019. № 4. С. 36–55. DOI: <https://doi.org/10.31866/2616-7654.4.2019.187817>.

3. Маркетинговий підхід до організації сучасного обслуговування в бібліотеці : метод. рек. / Департамент культури та взаємозв'язків з громадськістю Черкас. облдержадмін., Комунал. закл. « Обл. універс. наук. б-ка ім. Тараса Шевченка» Черкас. облради; уклад. Т.В. Горда. Черкаси: 2018. 16 с.

Григоревська Олена Вікторівна,

доктор наук із соціальних комунікацій, старший науковий співробітник, професор кафедри інформаційних комунікацій Київського університету імені Бориса Грінченка

Копанєва Вікторія Олександрівна,

кандидат історичних наук, доцент кафедри інформаційних комунікацій Київського університету імені Бориса Грінченка

МЕТОДОЛОГІЯ СОЦІОГУМАНІТАРИСТИКИ В ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СФЕРИ

Комплексний аналіз соціуму в умовах цифрової трансформації та інтенсифікація робіт у сфері гуманітаристики спонукають до визначення новітніх теоретико-методологічних підходів у гуманітарних дослідженнях.

Відбувається стрімке зростання обсягів цифрових ресурсів та урізноманітнення форм їх представлення. Поширюється рух за відкритий доступ до наукових знань, з'являються нові моделі розповсюдження публікацій. Розвиваються когнітивні підходи до зменшення інформаційної ентропії в процесі наукових комунікацій, які орієнтуються на перехід від формалізованого передавання даних до сприяння в отриманні користувачем нових знань. Розробляються нові форми представлення інформаційно-аналітичних продуктів, створюються системи оцінювання наукової інформації та дослідницької діяльності. Для фахівців інформаційної сфери нової генерації обов'язковою умовою успішної діяльності стає

оволодіння навичками організації, проведення та підтримки наукових досліджень в умовах цифрових трансформацій, засвоєння методик та вироблення методології як галузевих, так і міждисциплінарних досліджень.

Методологія – це вчення про організацію теоретичної та практичної діяльності людини. Стосовно відношенню до різних видів людської діяльності поняття «методологія» розглядається у двох основних аспектах – теоретичному і практичному. У першому з них методологія розуміється як теорія методів дослідження, філософське вчення про методи пізнання та способи перетворення дійсності. У рамках практичного аспекту методологія розглядається як сукупність систематизованих прийомів і способів організації діяльності, що застосовуються в якій-небудь сфері наукового або практичного знання. Організувати діяльність означає впорядкувати її в цілісну систему з чітко визначеними характеристиками, логічною структурою і процесом її реалізації. Наявність цих аспектів – свідчення дуалізму методології наукового дослідження, необхідності її розгляду як у теоретичному плані, так і в практичній площині.

При проведенні дослідження методологія має забезпечити насамперед установлення ключового конструкта (концепції, підходу), що виступатиме стрижнем, який має забезпечити досягнення поставленої мети. Основою методологічного базису сучасних соціогуманітарних досліджень слід вважати ядро шостого технологічного укладу, який ґрунтується на синергетичному об'єднанні нано-, біо-, інформаційних, когнітивних і соціальних технологій. При розробленні соціогуманітарних проблем основну увагу приділяють економічним, освітнім, управлінським, правовим та іншим аспектам. У цьому проявляється трансгуманістичний характер конвергенцій. Такий підхід є якісно новою формою міждисциплінарних наукових досліджень, який визначатиме подальший розвиток науки і технологій. Інформаційні технології мають забезпечити накопичення, зберігання й опрацювання великих масивів інформації, моделювання нано-, біоструктур, систем і процесів тощо, отже і майбутні фахівці інформаційної сфери мають володіти відповідними навичками синергетичного підходу до моделювання дослідницьких та практико-орієнтованих процесів.

Ознайомлення з новим поглядом на методологію сучасних соціогуманітарних досліджень для магістрів спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» [1] відбувається в межах оновленої у 2022 р. навчальної дисципліни «Методологія бібліотекознавства, архівознавства та інформаційної діяльності» (розробник – О. В. Григоревська). З відкриттям у Київському університеті імені Бориса Грінченка у 2023 р. нової магістерської міждисциплінарної освітньо-наукової програми 035/029.00.02 «Біографістика і текстологія» [2], що реалізується Факультетом української філології, культури і мистецтва, відповідні знання та вміння опановуються здобувачам у межах навчальної дисципліни «Інформологічні теорії і концепції» (розробники – В. О. Копанєва, О. В. Григоревська, І. І. Стамбол). Дисципліна «Інформологічні теорії і концепції» спрямована на формування у здобувачів інтегральної компетентності, що полягає у здатності розв'язувати складні задачі та проблеми в галузі біографістики і текстології під час професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень, здійснення інновацій, залучення знань з інформаційної, бібліотечної, архівної справи, лінгвістики, літературознавства. Окрім іншого, дисципліна сприяє формуванню у студентів загальних і спеціальних компетентностей, зокрема здатності до пошуку, опрацювання й аналізу інформації з різних джерел; вміння забезпечувати відбір, аналіз, оцінку, систематизацію, моніторинг, організацію, зберігання, розповсюдження та надання в користування інформації й знань у будь-яких форматах.

Участь інформаційних установ (бібліотек, архівів, музеїв, інформаційних центрів) у розбудові цифрових гуманітарних наук доцільно зосередити на формуванні інформаційних систем соціогуманітарної спрямованості з цифровим представленням об'єктів і можливістю їх комп'ютерного з аналізу та на підготовці фахівців нової генерації, які поряд з традиційними гуманітарними дисциплінами опановуватимуть методи й інструментарій інфометричних досліджень і виявлятимуть у цифрових ресурсах нові знання.

Література

1. Освітньо-професійна програма 029.00.02 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» другого (магістерського) рівня вищої освіти (2022). *Київський університет імені Бориса Грінченка*. URL: https://fufkm.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/fufkm/Navchalni_plany_22-23/kik/iba_opp_2022_mag_new.pdf (дата звернення: 17.10.2023).

2. Міждисциплінарна освітньо-наукова програма 035/029.00.02 «Біографістика і текстологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти (2023). *Київський університет імені Бориса Грінченка*. URL: https://fufkm.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/fufkm/documents/%D0%9E%D0%9D%D0%9F_%D0%91%D0%86%D0%A2_%D0%BC%D0%B0%D0%B3_23.pdf (дата звернення: 17.10.2023).

Хімич Ярослава Олегівна,

*кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри артменеджменту та івент-технологій
Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*

**«МЕДІАКОМПЕТЕНТНІСТЬ ТА МЕДІАГРАМОТНІСТЬ»
ЯК ОBOB'ЯЗKOBA OCBITHHA KOHΠOHEHTA OΠ
«ІНΦOPMACIЙHA ΔIЯЛHНICTЬ TA MEΔIAKOMYHICACIЙ»
ΔIЯ ЗΔOBYBACIIB BAKAΛABPCЬKOΓO PIBHHA BИЦOЙ OCBITИ CΠEЦIАЛHHOCTИ
029 «ІНΦOPMACIЙHA, БИБЛIOTECHHA TA APXИBHA CΠPABA» HAKKKIM**

«Медіакомпетентність та медіаграмотність», відповідно до ОП «Інформаційна діяльність та медіакомунікації» для здобувачів бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа НАКККіМ, є обов'язковою навчальною дисципліною, що забезпечує формування спеціальних (фахових, предметних) компетентностей. Дисципліна вивчається на четвертому курсі, у 7 семестрі [1].

У цьому (2023–2024) навчальному році дисципліна викладається вперше, тож, можна говорити, про її апробацію та аналізувати наявний практичний досвід.

При вивченні навчальної дисципліни розглядаються такі питання як: сутність поняття «медіа», «медіакомунікації» та «медіакомпетентність»; основні підходи до класифікації медіа; правові основи функціонування медіа у суспільстві (окремо відзначимо, що у 2022 році було прийнято Закон України «Про медіа», що актуалізує цю тему); вплив медіа на суспільство та особистість; формування критичного мислення як важливої складової медіакомпетентності, медіакомпетентність та створення медіапродукції; медіаосвіта та медіаграмотність.

Мета дисципліни – шляхом формування медіакомпетентності та медіаграмотності здобувачів вищої освіти спеціальності 029, сприяти підготовці сучасного, кваліфікованого та конкурентоспроможного інформаційного працівника, який вміє ефективно працювати з медіа (верифікувати, аналізувати, покращувати, просувати, створювати та комунікувати).

Завдання дисципліни, компетентності та програмні результати навчання, на формування яких вона спрямована, її структура та зміст, описані у робочій програмі дисципліни [2], тому ми зупинимось лише на формах і методах викладання.

Почнемо з того, що, ще з часів карантинних обмежень 2020 року, в НАКККіМ, дистанційною платформою для навчання було обрано сервіс Google Classroom (гугл клас). Онлайнві заняття в гугл класі відбуваються за допомогою відеоконференцій Meet (міт), крім того, лекційні заняття можуть доповнюватись навчально-методичними матеріалами у вигляді конспекту лекції або її мультимедійною презентацією. Створення «матеріалу» в гугл класі ще передбачає можливість доєднати посилання на електронні джерела з мережі Інтернет, окремо, навіть виділено – відео з YouTube (ютубу), можна додати файл з власного гугл диску чи завантажити його з іншого електронного пристрою, або безпосередньо створити. Це зручний формат не лише для онлайнного (дистанційного) навчання, але й для інформаційного супроводу викладання. Тож створення, наповнення і використання гугл класів відбувається незалежно від форми навчання (онлайн, офлайн, змішана).